

- 1. usedlost Cibulka
 - 2. čínský pavilon
 - 3. socha sv. Jana Nepomuckého
 - 4. socha Jupitera (Dia) u mokřadu
 - 5. poustevna
 - 6. jeskyně Dantovo peklo se sochou Jitra (Škrťiče)
 - 7. zřícenina s rozhlednou
 - 8. jezírko
 - 9. sochou Diany sportovní areál a autokemp
 - 10. golfové hřiště
- zpevněné cesty
 - pěšiny
 - hranice lesa v majetku hl. m. Prahy
 - hranice chráněného území
- ☘ dětské hřiště
 - ☘ vyhlídka
 - ☘ památný strom
 - ☘ pramen
 - ☘ parkoviště
 - ☘ zastávka MHD

ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKY

ROZLOHA: 55,7 ha

KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ: Košíře, Jinonice, Motol

NEJVÍCE ZASTOUPENÉ DŘEVINY: dub zimní a letní, lípa srdčitá

VĚK POROSTŮ: nejvíce je zastoupena 3. věková třída, tedy věk 41–60 let

LESNÍ POROSTY: 52,6 ha

NELESNÍ PLOCHY (LOUKY, SADY, VODNÍ PLOCHY, CESTY): 3,1 ha

VLASTNÍK LESA: hlavní město Praha, zastoupené odborem ochrany prostředí Magistrátu hl. m. Prahy

ÚDRŽBU PROVÁDÍ: Lesy hl. m. Prahy

Upozorňujeme návštěvníky, že dle platného lesního zákona je vstup do lesa na vlastní nebezpečí.

Odpadky si, prosíme, odnášejte s sebou domů.

ZAJÍMAVOSTI

Usedlost Cibulka • Svou nynější podobu vtiskl Cibulce biskup a kníže Leopold Linhart Thun-Hohenstein, který ji koupil v roce 1817 a učinil z ní své letní sídlo. Cibulku v té době navštěvovala řada vzdělanců a umělců, jelikož kníže patřil mezi velmi populární a osvícené osobnosti. V roce 1824 navštívil usedlost i císař František I., a na jeho počest zde byl postaven sloup zakončený kamennou koulí, kdysi nesoucí císařského orla. Usedlost tvoří obytné klasicistní stavení s hospodářským dvorem, obklopené ze tří stran zahradou s terasami. Celý areál byl v roce 1958 prohlášen za kulturní památku. Budova se dlouhá léta nacházela v majetku společnosti Cibulka a. s. a chátrala. V současnosti ji vlastní Nadace rodiny Vlčkových a připravuje náročnou rekonstrukci.

Romantické stavby a sochy • Součástí původního parku byla řada staveb a soch, z nichž se většina dochovala do dnešních dnů. *Čínský pavilon* poblíž statku byl původně vyzdoben sochami a zvonky, které hrály ve větru. V nejvyšším bodě lesa stojí *umělá zřícenina* s rozhlednou, pod níž se nachází *umělá jeskyně* zvaná Dantovo peklo se *sochou Jitra* (Škrťiče, Chrona). U jezírka pak stojí *socha Diany se psy*, která byla dříve umístěna v šesti-bokém dřevěném altánu. Poblíž vstupu do lesa z ulice Na Hliníku se nalézá *socha sv. Jana Nepomuckého*, jejímž autorem je Václav Nedoma. Pod cestou na okraji údolí stojí v lese *socha Jupitera* (někdy nazývaná Zeus). Další zajímavostí je *poustevna*, ve které byla kdysi umístěna mechanická figurína poustevníka žehnajícího návštěvníkům při sešlápnutí prahu. Další kuriozity, jakými byl plechový rytíř ve zřícenině, měděný otáčející se Číňan u čínského pavilonu nebo tříhlavý Cerberus, se nedochovaly.

V roce 2023 vydalo hlavní město Praha, odbor ochrany prostředí MHMP, 6. upravené vydání

Text a fotografie: OCP MHMP

Fotografie na úvodní stránce: sad Cibulka, socha Jitra a zřícenina, jezírko Pod Dianou

Další informace o pražské přírodě: www.praha-priroda.cz, portalzp.praha.eu

ISBN 978-80-7647-103-0

9

LESY NA CIBULCE

PRAHA
PRAHA
PRAHA
PRAHA

HISTORIE A SOUČASNOST LESA

Lesy na Cibulce jsou součástí bývalé usedlosti Cibulka, jež svůj název získala podle rodu Cibulovských z Veleslavína, kteří v 15. století vlastnili místní vinice. Původní hospodářská usedlost byla již ve 14. století dědičným dvorem košířské vrchnosti a v té době se nacházela v majetku Jindřicha Náze, písaře královské kuchyně Karla IV.

Historická pohlednice – zřícenina Cibulka

V roce 1815 zakoupil usedlost pasovský biskup Leopold Linhart Thun-Hohenstein, který dal celý areál upravit a doplnit řadou romantických staveb a soch do podoby anglického parku. Po jeho smrti přecházela Cibulka na další majitele, pro které však byla spíše přítěží. Na špatný stav celého areálu bylo upozorňováno již ve 30. letech 19. století. Nepomohlo bohužel ani dočasné uzavření parku a vstup pouze se vstupenkou. Z poustevny byla ukradena socha poustevníka, stejně jako skleněné zvonky na střeše čínské pavilonu. Areál Cibulky byl navíc v 70. letech 19. století zmenšen výstavbou železnice. Ve 20. letech 20. století odkoupila lesopark od tehdejšího majitele J. Hyrouse obec pražská za 1 milion korun. Lesní odbor pražské radnice pak provedl nové výsadby na volných plochách a zamokřené plochy nechal osázet jasanem. V roce 1972 byly v areálu zrestaurovány vybrané sochy, upraveny cesty a vystavěn dřevěný altán.

V roce 2000 byla zahájena obnova celého areálu Na Cibulce (kromě statku a čínské pavilonu, které nejsou v majetku hl. m. Prahy). V roce 2005 byly dokončeny restaurátorské práce a o rok později bylo opraveno jezírko Pod Dianou. V roce 2008 byl obnoven historický ovocný sad pod usedlostí. V roce 2014 byla provedena oprava rozhledny, poustevny, studánky a také některých soch.

Území lesa Na Cibulce na mapě stabilního katastru z roku 1848

V rámci lesního hospodaření jsou v lese prováděny především probírky v porostech středního věku, kdy jsou odstraňováni jedinci nežádoucích druhů dřevin nebo jedinci poškození či nemocní. Nejstarší dubové porosty pod rozhlednou jsou zatím ponechány bez zásahu, dlouhodobým cílem je zde jejich přirozená obnova.

Všechny lesy v majetku hl. m. Prahy, tedy i lesy Na Cibulce, jsou obhospodařovány podle zásad trvale udržitelného hospodaření v lesích. Hl. m. Praha je od května 2007 držitelem mezinárodního, ekologicky velmi přísného lesního certifikátu Forest Stewardship Council® (FSC®), který hospodaření v lesích směřuje k dosažení přírodě blízkých lesních porostů.

V lese rostou stromy dosahující úctyhodných rozměrů (obvod kmene 300 až 500 cm), a to zejména duby a jasan. Některé z nich jsou vyhlášeny jako památné. Lesy Na Cibulce se vyznačují romantickou atmosférou, kterou umocňuje i jejich nepřilíhající vysoká návštěvnost. Území je však snadno dostupné městskou hromadnou dopravou, lesem prochází turistická stezka a jsou zde také pěkné cesty pro cyklisty. V lese jsou umístěny altány, dětské hřiště i lavičky k posezení ve stínu stromů. Na les navazuje přírodní památka Vidoule.

PŘÍRODNÍ PAMÁTKA VIDOULE

Tabulová hora Vidoule je pozůstatkem plošiny z druhohorních usazenin, která byla během posledních dvou milionů let rozčleněna erozí vodních toků na izolované vrchy. Je jednou z posledních tabulových hor v Praze, která zůstala více méně nezastavěná, a patří k nejvyšše položeným místům v Praze. Severní část chráněného území zahrnuje až 30 metrů vysoké pískovcové stěny. Východní část má také geologický charakter – zde však na povrch vychází především slínovce (opuky). Jižní část chráněného území na svahu k Novým Butovicím má význam především botanický a entomologický. Nachází se zde teplomilné meze a pastviny, na kterých se mimo jiné vyskytuje ohrožený měkkýš trojzubka stepní. Severní svahy Vidoule jsou bohatým vodním zdrojem s množstvím pramenů. Z tohoto pramenného horizontu čerpal vodu i historický vodovod do Jinonického zámku.

Socha Jupitera (Dia)

Přírodní památka Vidoule

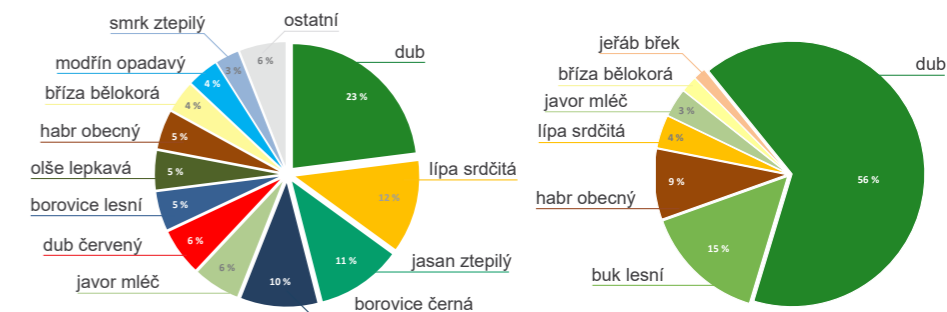
Značka odpovědného lesnictví

ZASTOUPENÍ DŘEVIN

Snahou vlastníka lesa je, aby se zastoupení dřevin co nejvíce blížilo původnímu přirozenému složení porostů v daném území. Rovněž se zohledňuje převážně mimoprodukční – rekreační – poslání pražských lesů (tj. používání pestré dřevinné skladby), včetně menšího zastoupení nepůvodních jehličnatých dřevin (např. modřín, douglaska). Současné procentuální zastoupení dřevin znázorňuje graf č. 1. Ideální (přirozené) zastoupení dřevin zobrazuje graf č. 2. Pestrá dřevinná skladba je zejména v porostech na bývalé zemědělské půdě. Přirozené zastoupení dřevin vychází z vlastností daného stanoviště, které jsou charakterizovány zejména klimatickými poměry a půdními vlastnostmi daného území. Podmínky převládající na území Cibulky vyhovují zejména dubu, habru obecnému a lípě.

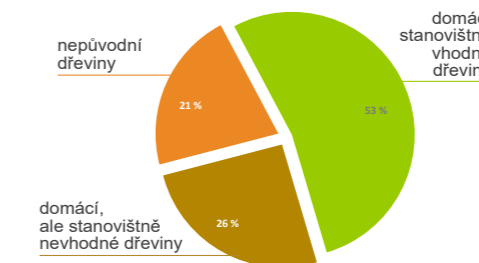
VĚKOVÁ SKLADBA POROSTŮ

Věková skladba porostů je jednou z hlavních charakteristik stavu lesa a vypovídá také mnohé o jeho historii. Z grafu č. 4 např. jasně vyplývá, že poměrně velká část lesa je tvořena stromy ve věku 61–80 let, což vypovídá o rozsáhlém zalesňování v období po 2. světové válce. Lesní porosty ve svahu pod hájovnou jsou zase ukázkou velmi starých, až přestálých dubových lesů.

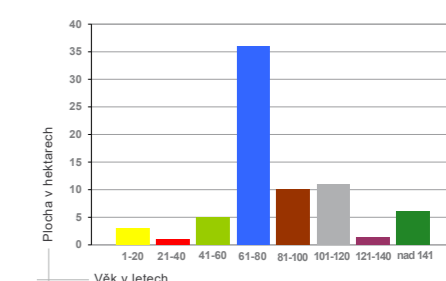

1. Stávající zastoupení dřevin

2. Ideální (přirozené) zastoupení dřevin

3. Zastoupení dřevin podle původu a stanoviště

4. Věková skladba porostů